

L a t w e e f c h u   N w i s e s .

Nr. 26. Zettortdeenâ 27tâ Juni 1846.

M e h m a m e i t e n e .

(Stahstis, kas parahda, zit brihnischfigi Deems zilwekus wadda.)

(Stattees Nr. 25.)

Z e t t o r t a n o d a k k a .

Klausait fainneeze, tà tas majors sauze, eenahzeet jel eefschâ. Ta wezzene klibboja istabâ eefschâ un waizaja: Kas jums til nohtigi waijaga? bet paschâ tat azzumirkli trihs reis stipri pee wahrteem sitte, un ta wezzene eesauzahs: Saimneeks pahrnah! es tuhlin eefschu winnu eelaist, un tad warreschu jums atkal kalpoht. Majors pakehre swezzi no galda un gahje arri pa durwim abrà, itt kâ gribbedams ugguni rahdiht, ka warr redseht labbi eenahst; bet ihsteni winsch til to gribbeja redseht, woi tas fainneeks weens pats eenahkoht, jeb kahdi slepfawi winnam wehl lihds. Scho reis bij fainneeks weens pats. Majors nu gahje ar winnu reise istabâ eefschâ, nosehdahs atkal pee galda, us kurreu winna pistoles gulleja. Winsch nehmahs ar to fainneeku drohschi runnah par karreem, un bij til preezigs, itt ka winnam ne kahdas behdas un bailes ne buhtu preefschâ.

Aska pa to laiku bij sirgus pabarrojts, eenahze eefschâ un nosehdehs pee ohtra galda. Majors Ungaru walloda us winnu tà teize: Ehd tu sawu wakkarinu ar sohbeem (drihs), tad leez fewim parahdiht mannu gullamu kambari un tur eenes mannu zetta sohbenu. Tad praffi sawu gullu-weetu un eij pee meera. Bet effi labbi usmannigs! Til ko nomanni ka es ne esmu wairs schè istabâ, tad sleppeni aishahz us mannu kambari, un nemn sawas diwi pistoles un sawu sohbenu lihds.

Aska to majora sohmu aisneffe us gullamu kambari, nahze tad atkal pats atpaffat, liffahs dikti meegains buht un schahwajahs neganti. Saimneeks to mannidams, teize: Uhja! juhs sawu mutti til plattu atverrat, itt ka gribbetu manni ar wissu ahdu un kaulaem eeribt. Aska smejhahs un fazzija: Es to labprahtdarritu kad til ween spehtu; bet taggad man til gribbahs gulleht. Schodeen preefsch gaismas peezehlohs un wissu zauru deenu jahju. Es nu wissu nakti gullefchu kâ lahzis. Tadeht pamohdinajeet manni rihtâ labbi agri, ka paspehju sirgus pee laika pabarroht. Bet jums waijag labbu trohfsni taifih, zittabi es ne dsirbeschu. Warreja manniht, ka tam fainneekam leels preeks bij par to, ka sullainis pa preefsch gulleht gahje, un winsch to ar swezzi pawaddija par sehts widdu pahri us to kambari pee sirgu-statta. Kad bija atpaffat nahzis, tad majors runnaja ar winnu atkal tahtak.

Tas fainneeks runnadams, johnu johneem ar passahbu waigu passattijahs us ta majora pistolehm. Majors to wehrâ lizzis, reis usrunnaja tà: Woi jums mannas pistoles patih? Tas atteize: Patih pahrlaeku; bet juhs winnas warreat tur pat makstès atstakt. Jums tè naw ne ka ko lihtees, jo schè pee mums irr ta wissu drohschaka weeta, til teescham, kâ es gohda wihrs esmu. Majors atteize: Es jums tizzu no wissas sirds. Bet man irr tahs eeraddums, tahs pistoles arween pee few klah turreht. Winnas irr peelahdetas, un tà warretu drihs kahda nelaine notift. Nu tad es winnas eelifschu tur skappi, tà tas fainneeks teize, un to atsehgu juhs warreat pee few nemt. Bet majors atkal atbildeja: Ne, fainneek mihlais, es jaw tà esmu eeraddis un gribbu, ka tahm pi-

stolehm peelahdetahm arween waijag buht us ta galbina pee mannas gultas!

Zas fainneek's palikke nu ta ka dohmigs, un staigaja reisu reischm pa to istabu no weena galla libds ohtram. Us reis winsch eesauzehs: Kas tad tas irr, fo es nu tik wehl nomannu? Zuh's tik uhdeni ween dserrat! Manna mahte irr tahda aismirfiga, winna aismirfust juns wihnu doht. Es juns tuhlin neffischu no ta wissu labbaka, kas man irr pagrabbâ, tad isdserfim kahdu glahsiti abbi kohpâ! Winsch nu isgahje kufnâ un mah-tei skanni usbahreh's: Maht, juhs effat aismir-fuschimuhfu mihlam weefam wihnu doht us galdu. Drihs nahzeet man libds pagrabbâ ar swezzi. Es eelaidsichu no ta masa enkurischa, fo jaw ilgi esmu glabbajis, kamehr kahds labs un mihlsch weefis nahktu. Majors dohmaja pee ferwis: Kas tam tehwinam warr buht prahtâ? Woi winsch ne gribbeh's man meega sahles eedobt jeb woi paschu gipti? Bet peepeschitas fainneek's ahtri eefrehje pa durwim eefschâ un kleebsje: Al mih-lais kungs! nahzeet lubdsami man paligâ! Man-na mihla mahte man swezzi rahdidama, ar wissu swezzi pa treppehm pagrabbâ eefritte! Es ne maj ne sinnu, woi winna wehl irr dsihwa, jeb jaw nohst. Al palihdseet man winnu no pa-grabba isdabbuht ahra!

Labpraht un no wiffas firds to darrischi, ta majors atbildeja, nemmat juhs to swezzi te no galda un rahdeet man zellu. Winni nu aishahze pee ta pagrabbâ luhka, un tas pagrabs bij tahds no wirsus eefahpjams. Zas fainneek's wai-mannadams nu teize: Redseet, tur appafschâ gull ta mihla mahte un ne maj ne fust wairs. Ma-jors nu ne warreja sinnabt, woi winna pateesi effoht eefrittuff, jeb tik ta leekotees, gribbedama winnu tai pagrabbâ ewilt eefschâ. Winsch pa-likke pee ta pagrabbâ durwim stahwoht un teize: Gijeet juhs fainneek's mihlais ar to swezzi pa-preeksch, ka es te pa tabm schaurahm treppehm kahpdams arri kaku ne nolauschu. Zas fain-neek's nu gahje pa preeksch. Bet majors nu pamannija, ka tam is swahrku kull's duntscha

kaht's bija redsams, kas tak pirmak istabâ ne bija redsams. Tuhlin winnam schahwahs prahtâ: Nu es skaidri sinnu, ka tas besdeewis gribb tur pagrabbâ, kamehr es tai safohditai wezzenei libdseschu, nejauschimanni nodurt. Ta winsch teize: „Kas zittam bedri roht, tas pats eefriht!“ un dewe tam blehdneefam tahdu gruhdeenu us kaku kumbra, ka tas pa to treppi pagrabbâ us kaku eefritte. Winsch uskritte tai wezzenei wirsi un schi tuhlin usschahwahs aug-schâ, grabbe to fainneeku ais matteem un kleebsje: „Tu nolabdeht's blehdis, tu man skaidri ribbas eelausi!“ Bet majors nu aishweede tahs durwis preekschâ un tohs smaggu's dselsu frampus pah-likke tahm pahri un aiskrampeja.

P e e f t a n o d a l l a .

Majors nu isgahje ais durwim ahra un sauze sawu fullaini. Zas arr azzumirkli bij klah, un nesse katra rohkâ weenu pistoli un frusteem soh-bôs sawu plikku sohbeni. Bet majors teize smeedamees: Sawu eerohtschu wairs ne waijaga; tee putnini jaw irr sakerti. Sainneek's un fain-neeze abbi divi irr pagrabbâ eefehgti. Alka nu kleebsje: Urrah! ta pils nu irr muhsu, Lai tad nu to arr druzin pahrluhkojam, ka to ja waija-dsetu, warretum aiskahweht. Par wiffahm leetahm mums ta atflehga jausmekle un janemm sawâ sinnâ. To atflehgu drihs atradde kufnâ appafsch kahda wezza pohda paslehptu. Alka pilnâ preekâ to uslikke us baltu blohdu un tad pasemmigi sawam kungam nodewe, itt ka mehds darribt, kad kahdu pilsahdu uswahretajeem no-dohd.

Wisspirmak winni pahrmekleja tahs appafsche-jas istabas schinni us wezzu wihsi buhweta mah-jâ, tad pa akmina treppehm kahpe augschâ un stai-gaja tur pa teem schaurcem gangeem no weena kambara eefsch ohtra, gribbedami ismekleht, woi kahds kur ne effoht paslehpees. Pee weena kambara peestahjuschi, dsirdeja ka tur eefschâ kas-tâ Deewu lubdsje: „Mihlais Deews, apschel-lojees par to labbu kungu un winna ustizgamu

fullaini, isglahb tu winnus un arri manni no schahs bailigas weetas.

Majors atwehre tahs durwis walla, un brihnedamees jautaja: Woi tu effi Ursule, kas te ta firnuigi Deewu luhdsje? Woi tu ne effi wifs mehma? Za atbildeja: Ne, mihtais lungs, manni tik isteize par tahdu. Tee launi zilweki schinni mahja kahdu sweschu fungu nokawe un droudeja man arr tapat darriht, ja es preeksch kahda swescha weesa weenu weenigu wahrdinu isrunnaschoht. Majors atteize: Ne bihstees nu wairs ne fo. Saimneeks ar fainneezi tew wairs ne fo ne darrihs, jo winni jaw irr apghdati. Bai Deewin! ta ta meitene bailigi teize, juhs taf ne buhseet winnus nomaitajuschi? Majors atteize: Ne, es winnus tik kai eellobdsiju pagrabâ. Nahz nu man lihds istobâ, tur dshwosim linstigi un tad isstahsti man, ka tu schinni mahja tikluse. Za meitene atteize: Mihtais lungs! juhs wehl ne warrat wifs drohschi buht. Schinni meschâ diwdesmit laupitaji usturrahs. Scho nakt pat kahdi desmit woi diwpadesmit te atnahks jo preeksch tik daudseem fainneeze ehdeenu wahrija. Gahdajeet par to ka tee breefmigi tehwinu ne teef te mahja eefschâ. Nu tad nahz Uska, ta majors us sawu fullaini teize, fataiffimees us to, ka warram winneem pretti turretees. Es taf bohmanu ka winni zittur ne warr eefschâ tikt, ka ween pa wahrteem? Za meitene atteize: Zittur ne fur, jo wiffi lohgi irr nostiprinati ar dselju trellineem. Tur augschâ irr kambaris, fo tee laupitaji par sawu bahku fauz. Kurra nakti nu fainneeze tohs laupitajus schè gaida, tanni eedesfina labbu leelu swezzi un tur us lohgu noleek, lai tee laupitaji to uguni redsedami warretu schurp tikt. Jk reis, kad winni kahds pee wahrteem atnahk, tad trihs reis peedausa un tad fainneeks woi fainneeze tohs wahrtus attaisa. Nu tad, ta majors teize, kad tik wiffi diwpadesmit us reift ne nahk, tad meh tohs laidisim eefschâ. Ur puss duzzi mums weegla leeta tohs uswahreht. Nahz Uska fataiffim winneem labbu siltu pirti. Bet pa preekschu eij un paluhko, woi ta swezze tur us lohgu wehl degg. Uska usgahje, bet drihs atkal nahze atpakkal un sineeda-

mees fazzija: Saimneeks un fainneeze irr lohiti usmannigi landis, winni pirms wehl tikke pagrabâ eefohrteleti, irr prischu swezzi eedesfinajuschi. Za swezze tik gaujschi degg, ka itt labbi warram redseht, zil to blehdneeku katru reis tur pee wahrteem irr. Majors teize: Tas irr ittin labbi! taggad eefim semmè un fataiffimees us to. Wehl tas majors sawus wirsfswahrus nolikdams un sineedamees teize: No scha uhsaru mundeerina ween jaw winneem jafabihstahs. Sagahda tik striffus, ar fo tohs tehwinus safeet.

Peepeschi trihs reis pee wahrteem fitte. Uska usskrehje pee lohga skattitees, zil scho tur effoh; nahze atkal drihs semmè un kluffinam teize: Winnu tik diwi ween irr. Labbi ta majors atsazzija, atwerr nu wahrtus un paleez pat's ais to atwehrtu wahrtu puffi. To virmu kas eenahks, es fannemschu, ar to ohtru darrees tu. Leez to wehja lukturi te semmè. Uska nu atwehre tohs wahrtus. To weenu laupitaju majors tuhlin grabbe pee pakauscha lifke tam pistoli prett fruktum un ar breefmigu balsi brehze tam wirsû: Padohdees, jeb es tewi tuhlin te us weetu noschausehu! Tas blehdis tuhlin nokritte preeksch ta majora us zelteem semmè un luhdschs schehlastibu. Uska arri to ohtru azzumirkli bij norahwis pee semmes. Abbeem laupitajeem tikke rohkas un kahjas safeetas un fahnis us semmes nolikti. Tad majors us winneem fazzija: Kad juhs tik kai pakustesitees jeb kahdu wahrdinu pihsteseet tad tuhlin tanni paschâ azzumirkli juhs noschausehu! Drihs pehz tam atkal trihs reis fitte pee wahrteem, un atkal diwi laupitaji ar smaggeem neffumajeem stahweja pee wahrteem. Arri sbee ta pat tikke eelaisi, pahrwahreti un feeti, ka winnu diwi beedri. Majors ar sawu brangu karka beedri nu palikke lihds pat gaismai us wakri, bet tee sagaidija wairak ne weenu paschu.

Beidsoht Uska teize: Es to ne warru fayrast fapch; winni naw nahkusch; laikam jaw buhs dabbujuschi to smakku ohst. Bet taf tee blehschi fawai sohdbai ne isbehgs.

(Turpmat belgums.)

L a b b a f a l p o n e.

Lubl. Pehtera pirmâ grabmatâ 2, 18.: Juhs Falpi effect Klausigi teem Fungeem (un fainneekeem) eeksch wiffas bihjaschanas, neween teem labbeem un lehneem, bet arridsan teem bahrgeem.

(Stahsts no labdas wezzas grabmatas.)

Trihne bija pee lohti bahrgeem fainneekeem par mahju-meitu; wiffuwairak fainneeze bija nifna, rahjabs arweenu ween us to fainni, un tai deve mas ko ehst un slittas barribas. Kad faine palaunagu praffija, tad ar rupjeem wahrdeem atbildeja: „Woi wels taru fungi jaw iskrattijis?“ Pate mas ko strahdaja un ilgi gulleja; kad faine jaw daschu reisi peeri bij noslauzifuse, tad tikkai fahgufe iszehlahs un skundeja us fainni, kad schi asaida praffija, nepeeminne-dama, ka putnisch, kas agri zeklahs, agri deggunu slauka. — Trihne dauds reisehm Deewu ta peesauze: „Ut tu mihlais Deews! waldi jelle „fainneezes firdi us wiffu labbu! Meitai ne „flahjabs apkahrt kultees, es gribbu labbprahf „pee scheem fainneekeem palikt, bet wianni lohti „launi, lai jelle mihligi ar mannim dsihwo!“ „Bet tarw prahs lai noteekahs arri pee man-nim. Warr buht ka es lepna, pahrgalwiga „un slinka paliftu, ja pee labbeem fainneekeem „buhu. Tu labbi darri, ko darridams! Tad „dohd mannim tikkai peezeetigu firdi un palihds „mannim sawu darbu ittin labbi isdarriht, jeb- „schu to ne atsihst un ar launu to atmaksa. Sa- „wa laikâ tu man arri dohst preeku peedsihwoht. „Amen.“ Un pehz schi wahrda notikke pateesi. Rahda labba un baggata fainneeze redsedama, kahda gohdiga, schigla un deewabihjiga meita Trihne bija, ismeklejahs scho ferim par weddeflu. Winna stubbinaja sawu dehlu, kas jaw fainneeks bija, ar Trihni eepasibtees; tee jauni laudis fahihlinajahs, un kad lauki bij apkohpti,

winsch sawu bruhsti pahrwedde mahjas, un mahte teem isdarrija brangas kahsas.

Mahziba. Pehz leetus un wehtras spihd atkal faule. Kas pirms to ruhktu malku dsers, pehz winsch to gahrdu baudihis.

A. C.

T e e f a s f l u d d i n a s c h a n a.

Us pawehleschann tahs Keiserifkas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu walfs 10. 10. 10., tohp no Dohbeles pagasta teefas wiffi, kam labdas taisnas praffischanas buhtu pee teem bijuschent Dohbeles fainneekeem Pohlainu Krijscha Stein un Postaru Kahrla Sibwart, par ka mantahm parradu deht konkurse spreesta, zaur scho ubaizinati, wifwehlah libds 13tu Juhli 1846 pee schibs pagasta teefas peeteiktees, jo wehlah ne weenu wairs ne kloufihb. Dohbelê, tai 18ta Mei 1846.

(T. C.) ††† Grandowshy, teefas wezzakajs. (Nr. 385.) Kahz, teefas sribweris.

Us luhgschannu to mantineeku ta tai 14ta Dezember 1845 Saweses miischâ nomirruscha sullaina Albrecht Schulz, tohp wiffi tee, kam labdas taisnas praffischanas buhtu pee ta nelaika sullaina un winna atstahtas mantas no schibs pagasta teefas ubaizinati, gadda un feschu neebetu starpâ ar sawahm praffischannahm scheid peeteiktees, jo pehz schi tertina ne weenu wairs ne kloufihb, bet katram sawas praffischanas buhs japeezeesch. Mescheneeks, tai 6ta Juhni 1846.

(T. C.) ††† Luhla Kristaps, pagasta wezz. (Nr. 22.) H. Brauns, pagasta teefas sribweris.

Z i t t a f l u d d i n a s c h a n a.

Kad es appafschrakstihst sawas dsimtsmuischas Kerflinu un Dohbelbergu pawiffam sawam dehlam Kahrlim von Kleist, prest norunnatu peeklahjigu teesu un kohrteli Kerflinê, ar rakstihu norunnaschannu esmu nodewis, tad es katru luhdsu, kam labdas darrischanas, lai tas buhtu teefas buhschannâ, jeb zittâ kahdâ wahjadsihâ, tik ween pee manna dehla Kahrla von Kleist, kas Dohbelberge dsihwo, greeftees. Kerflinê, tai 20ta Mei 1846.

Ewald Kristjahn von Kleist.

B r i h w d r i k k e h t.

No juhrmallas gubernementu augstas waldischanas pusses: Wahrhukotaja weeta G. v. Pauder.